

17.12.2021

BREV OM KOMMUNERNAS UPPGIFTER OCH RESURSER VID INTEGRATIONSFRÄMJANDE

I och med social- och hälsovårdsreformen övergår ansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet från kommunerna till välfärdsområdena. De nya välfärdsområdena inledde sin verksamhet efter att lagarna trädde i kraft då de temporära beredningsorganen blev verksamma. Det första välfärdsområdesvalet hålls i början av 2022 och välfärdsområdesfullmäktige inleder sin verksamhet i mars 2022. Organiseringsansvaret överförs till välfärdsområdena den 1 januari 2023. Personalen som sköter ovannämnda uppgifter överförs till välfärdsområdena, och beredningen av överföringen pågår som bäst mellan kommunerna och välfärdsområdena.

I lagen om främjande av integration (nedan integrationslagen) finns bestämmelser om kommunernas uppgifter vid främjande av integration. Åtgärder och tjänster som främjar integration ordnas enligt integrationslagen som en del av den kommunala basservicen och arbets- och näringsförvaltningens tjänster samt i form av andra åtgärder som främjar integration. I integrationslagen föreskrivs det om särskilda integrationsfrämjande uppgifter, såsom att göra inledande kartläggningar och upprätta integrationsplaner. För närvarande är det arbets- och näringsbyråerna och kommunerna som sköter dessa uppgifter.

I en del kommuner har man ordnat tjänsterna enligt integrationslagen så att de sköts inom socialvårdssektorn. I andra kommuner sköts integrationstjänsterna under något annat förvaltningsområde. Till välfärdsområdena överförs endast de integrationsfrämjande social- och hälsovårdsuppgifter som föreskrivs för dem i lagstiftningen.

Arbets- och näringsministeriet bereder en reform av lagen om främjande av integration. Den nya integrationslagen avses träda i kraft 2024 samtidigt med regleringen om överföring av sysselsättnings-tjänster till kommunerna. Kommunerna får helhetsansvaret för ordnandet av integrationsfrämjande tjänster (med undantag av ansvaret för att ordna social- och hälsovården). Kommunerna ska sörja för bedömningen av servicebehoven i fråga om kompetens och integration, upprättandet av integrationsplaner samt hänvisandet av både arbetslösa arbetssökande och andra invandrare till lämpliga tjänster. Kommunerna kommer också att ha ansvaret för att avtala med närings-, trafik- och miljöcentralen om kommunplatser för personer som får internationellt skydd. För närvarande diskuteras det om ansvarsfördelningen mellan kommunen och välfärdsområdet när det gäller de inledande uppgifterna vid mottagandet av personer som får internationellt skydd. Uppgifterna enligt lagen om främjande av integration kommer även i fortsättningen att förutsätta ett nära samarbete mellan kommunens olika sektorer och välfärdsområdet.

Samtidigt bereder arbets- och näringsministeriet med snabb tidtabell en regeringsproposition (s.k. mini-RP), genom vilken det ska föreskrivas om de nödvändiga ändringar som måste beaktas redan vid ingången av 2023 då välfärdsområdena tar över ansvaret för att ordna social- och hälsovårds-tjänster. Avsikten är föreskriva om bland annat rätten för välfärdsområdena att ansöka om ersättning av staten för vissa kostnader enligt 6 kap. i integrationslagen (särskilt ersättningar för specialkostnader för social- och hälsovårdsuppgifter). Dessutom ska det föreskrivas om välfärdsområdets uppgifter i fråga om familjegrupphem och andra bostadsenheter för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare, inkl. stöd till 18–24-åringar (27–28 § i integrationslagen). I nuläget arbetar de anställda vid familjegrupphemmen i största delen av kommunerna inom den kommunala socialvården. Reformen bereds i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet.

Arbets- och näringsministeriet uppmanar kommunerna att vid de överföringar av sin personal som är under beredning beakta att det i kommunen finns tillräckligt med personal för att ordna integrationsfrämjande uppgifter också från ingången av 2023. Ytterligare upplysningar ges vid behov av Mira Karppanen, ledande sakkunnig, och Sari Haavisto, konsultativ tjänsteman (fornamn.efternamn@gov.fi).